

Υπόθεση T-53/02

Ricosmos BV

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Τελωνειακό δίκαιο — Πράξη εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως τσιγάρων — Απάτη — Αίτηση διαγραφής εισαγωγικών δασμών — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93 — Ρήτρα επεικείας — Τήρηση των προθεσμιών — Δικαιώματα άμυνας — Αρχή της αναλογικότητας — Έννοια της πρόδηλης αμέλειας»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (πρώτο τμήμα) της 13ης Σεπτεμβρίου 2005 . . . II - 3179

Περίληψη της αποφάσεως

1. Ίδιοι πόροι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών — Υποβολή στην Επιτροπή αιτήσεως επιστροφής — Ανεπάρκεια των πληροφοριακών στοιχείων που παρέσχε η εθνική αρχή — Αίτηση παροχής συμπληρωματικών στοιχείων — Προθεσμία που ισχύει για την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής — Δυνατότητα του αιτούντος να πιστέψει ότι η αίτησή του έγινε δεκτή λόγω του γεγονότος και μόνον ότι παρήλθε η προθεσμία — Δεν υφίσταται (Κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρο 907)

2. *Ίδιοι πόροι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών — Υποβολή στην Επιτροπή αιτήσεως επιστροφής — Ανεπάρκεια των πληροφοριακών στοιχείων που παρέσχε η εθνική αρχή — Αίτηση παροχής συμπληρωματικών στοιχείων — Υποχρέωση της Επιτροπής να ενημερώσει αμελλητί τον αιτούντα — Δεν υφίσταται*
(Κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρα 905 § 2 και 906α)
3. *Ίδιοι πόροι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών — Υποβολή στην Επιτροπή αιτήσεως επιστροφής — Κοινοποίηση των αντιρρήσεων στον αιτούντα — Πρόσβαση στα έγγραφα — Περιεχόμενο*
(Κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρο 906α)
4. *Ίδιοι πόροι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών — Ρήτρα επιεικειάς την οποία προβλέπει το άρθρο 905 του κανονισμού 2454/93 — Περιεχόμενο — Εξουσία της Επιτροπής προς λήψη αποφάσεων — Τρόπος ασκήσεως*
(Κανονισμός 2913/92 του Συμβουλίου, άρθρο 239· κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρο 905)
5. *Ίδιοι πόροι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών — Υποβολή στην Επιτροπή αιτήσεως επιστροφής — Απόφαση της Επιτροπής με την οποία δεν λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα της οικονομικής ζημίας που προκλήθηκε στον επιχειρηματία — Παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας — Δεν υφίσταται*
(Κανονισμός 2913/92 του Συμβουλίου, άρθρο 239· κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής)
6. *Ίδιοι πόροι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων — Επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών — Άρθρο 239 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα — Ρήτρα επιεικειάς την οποία προβλέπει το άρθρο 905 του κανονισμού 2454/93 — Περιεχόμενο — Αρμοδιότητα της Επιτροπής — Όρια — Εφαρμογή του ουσιαστικού τελωνειακού δικαίου — Αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών*
(Άρθρο 234 ΕΚ· κανονισμός 2913/92 του Συμβουλίου, άρθρο 239· κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρο 905)

1. Το άρθρο 907, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, ορίζει ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας αφορώσας την επιστροφή ή τη διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών, η απόφαση

της Επιτροπής περί επιστροφής ή διαγραφής πρέπει να λαμβάνεται εντός προθεσμίας εννέα μηνών από την ημερομηνία παραλαβής από την Επιτροπή του φακέλου της αιτήσεως διαγραφής και ότι, όταν η Επιτροπή υποχρεώνεται να ζητήσει από το κράτος μέλος συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία

για να μπορέσει να αποφανθεί, η προθεσμία των εννέα μηνών παρατείνεται κατά το διάστημα που μεσολάβησε από την ημερομηνία αποστολής από την Επιτροπή της ως άνω αιτήσεως μέχρι την ημερομηνία παραλαβής από την Επιτροπή της απαντήσεως των εθνικών αρχών.

περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, καθώς και ως προς τις απαντήσεις των ως άνω αρχών, ούτε ότι πρέπει να γνωστοποιείται αμέσως στον ενδιαφερόμενο το περιεχόμενο των εν λόγω ανταλλαγών.

Έτσι, δεδομένου ότι η προθεσμία που διαθέτει η Επιτροπή μπορεί να παραταθεί, ο αιτών τη διαγραφή δεν μπορεί να έχει τη βεβαιότητα ότι, λόγω του γεγονότος και μόνον ότι παρήλθε η προθεσμία των εννέα μηνών, η αίτησή του έχει γίνει δεκτή, ακόμη και αν αυτός δεν έχει ενημερωθεί σχετικά με την παράταση της εν λόγω προθεσμίας.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 906 α του κανονισμού εφαρμογής, η Επιτροπή οφείλει να κοινοποιεί στον αιτούντα τις αντιρρήσεις της γραπτώς, καθώς και όλα τα έγγραφα στα οποία βασίζει τις εν λόγω αντιρρήσεις, μόνον όταν το εν λόγω θεσμικό όργανο, μετά την εξέταση της αιτήσεως διαγραφής, καταλήγει σε δυσμενές προκαταρκτικό συμπέρασμα ως προς την εν λόγω αίτηση.

(βλ. σκέψεις 54-55)

2. Η τελωνειακή νομοθεσία δεν προβλέπει ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας αφορώσας την επιστροφή ή τη διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να ενημερώνεται αμελλητί ως προς τη διατύπωση, από την Επιτροπή, αιτήσεων παροχής συμπληρωματικών πληροφοριακών στοιχείων που απευθύνονται στις εθνικές αρχές, δυνάμει του άρθρου 905, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92

Ομοίως, το άρθρο 905, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, που προβλέπει ότι ο φάκελος που υποβάλλεται στην Επιτροπή από τις εθνικές αρχές πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνει δήλωση που υπογράφεται από τον αιτούντα, η οποία να βεβαιώνει το γεγονός ότι έλαβε γνώση του φακέλου και να αναφέρει είτε ότι δεν έχει τίποτε άλλο να προσθέσει είτε κάθε άλλο συμπληρωματικό στοιχείο που κατά την κρίση του είναι σημαντικό να περιληφθεί, αποσκοπεί μόνον στο να διασφαλιστεί ότι ο επιχειρηματίας που ζητεί τη διαγραφή, και ο οποίος δεν συμμετέσχε κατ' ανάγκην στην κατάρ-

τιση του φακέλου από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικά το δικαίωμα ακροάσεως κατά το πρώτο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, που διεξάγεται σε εθνικό επίπεδο.

του παρέχει, τουλάχιστον, έναν εξαντλητικό κατάλογο των μη εμπιστευτικών εγγράφων του φακέλου, που να περιέχει ακριβώς πληροφορίες ώστε να επιτραπεί στον αιτούντα να προσδιορίσει, με πλήρη επίγνωση της κατάστασεως, αν τα έγγραφα που περιγράφηκαν ενδέχεται να του είναι χρήσιμα.

(βλ. σκέψεις 61-63)

3. Δυνάμει της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, δεν είναι δυνατόν να εναπόκειται μόνον στην Επιτροπή να αποφασίζει, στο πλαίσιο διαδικασίας αφορώσας την επιστροφή ή τη διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών, ποια είναι τα έγγραφα τα οποία είναι χρήσιμα στον ενδιαφερόμενο για τους σκοπούς της εν λόγω διαδικασίας και στα οποία ο ενδιαφερόμενος πρέπει να μπορεί να έχει πρόσβαση, δυνάμει του άρθρου 906 του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όταν η Επιτροπή προτίθεται να λάβει δυσμενή απόφαση για τον ως άνω ενδιαφερόμενο και του γνωστοποιεί τις αντιρρήσεις της.

(βλ. σκέψεις 72, 74)

4. Το άρθρο 905 του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, διάταξη η οποία διευκρινίζει και αναπτύσσει τον σχετικό με την επιστροφή ή τη διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών κανόνα που περιλαμβάνει το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα, αποτελεί μια γενική ρήτρα επεικειάς, η οποία αποσκοπεί, ιδίως, στην κάλυψη των εξαιρετικών καταστάσεων οι οποίες, αφ' εαυτών, δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις που προβλέπουν τα άρθρα 900 έως 904 του κανονισμού εφαρμογής. Η επιστροφή εισαγωγικών δασμών εξαρτάται από δύο σωρευτικές προϋποθέσεις, δηλαδή, πρώτον, την ύπαρξη ειδικής καταστάσεως και, δεύτερον, την έλλειψη δόλου ή πρόδηλης αμέλειας εκ μέρους

Επομένως, η Επιτροπή οφείλει να παρέχει στον αιτούντα, κατά το χρονικό σημείο της διαβιβάσεως των αντιρρήσεών της, τη δυνατότητα να προβαίνει σε εξέταση όλων των εγγράφων που ενδέχεται να είναι ουσιώδη για την υποστήριξη της αιτήσεως διαγραφής ή επιστροφής και, προς τούτο, οφείλει να

του ενδιαφερομένου. Συναφώς, αρκεί να συνέβαλε η αμέλεια στην αφάιρση εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση ή να διευκόλυνε την εν λόγω αφάιρση.

Όταν η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση κατ' εφαρμογήν της ως άνω γενικής ρήτηρας επεικείας, διαθέτει διακριτική ευχέρεια. Επιπλέον, εφόσον η δυνατότητα επιστροφής ή διαγραφής εισαγωγικών δασμών, που γίνεται δεκτή μόνον υπό ορισμένες προϋποθέσεις και σε ειδικά προβλεπόμενες περιπτώσεις, αποτελεί εξαίρεση από το σύνηθες σύστημα των εισαγωγών και των εξαγωγών, οι διατάξεις που προβλέπουν μια τέτοια επιστροφή ή διαγραφή πρέπει να ερμηνεύονται στενά.

(βλ. σκέψεις 103, 150, 154)

5. Στο πλαίσιο διαδικασίας αφορώσας την επιστροφή ή τη διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών, η Επιτροπή, μη λαμβάνοντας υπόψη, κατά την εξέταση της αιτήσεως διαγραφής, τη βαρύτητα της οικονομικής ζημίας που προκάλεσε στον οικείο επιχειρηματία η απόφαση περί απορρίψεως, δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας. Συγκεκριμένα, το ποσό της τελωνειακής οφειλής που επιβάλλεται σε επιχειρηματία συνδέεται με την οικονομική βαρύτητα των εμπορευμάτων που αποτέλεσαν αντικείμενο των επίμαχων πράξεων κοινοτικής διαμετακομίσεως, και ειδικότερα

με το ποσό των δασμών και των φόρων που επιβαρύνουν τα εν λόγω εμπορεύματα. Το γεγονός ότι το ποσό που ζητείται για εισαγωγικούς δασμούς είναι σημαντικό εμπίπτει στην κατηγορία των επαγγελματικών κινδύνων τους οποίους φέρει ο επιχειρηματίας. Επομένως, η βαρύτητα της οφειλής της οποίας ζητείται η διαγραφή δεν είναι, αυτή καθ' εαυτήν, στοιχείο ικανό να διαμορφώσει την εκτίμηση των προϋποθέσεων από τις οποίες εξαρτάται η εν λόγω διαγραφή.

(βλ. σκέψη 161)

6. Οι διατάξεις του άρθρου 239 του κανονισμού 2913/92, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, και του άρθρου 905 του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του τελωνειακού κώδικα, έχουν ως μοναδικό σκοπό την απαλλαγή των επιχειρηματιών, όταν συντρέχουν ορισμένες ιδιαίτερες περιστάσεις και εφόσον δεν υπάρχει πρόδηλη αμέλεια ή δόλος, από την υποχρέωση καταβολής των δασμών που οφείλουν και όχι να θέσουν υπό αμφισβήτηση την αρχή του απαιτητού της τελωνειακής οφειλής. Συγκεκριμένα, το ζήτημα αν υπάρχει οφειλή και ποιο είναι το ακριβές ποσό της εμπίπτει στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Πάντως, οι αιτήσεις που απευθύνονται

στην Επιτροπή βάσει των προαναφερθεισών διατάξεων δεν αφορούν το ζήτημα αν οι εθνικές τελωνειακές αρχές εφάρμοσαν ορθώς τις διατάξεις του ουσιαστικού τελωνειακού δικαίου. Οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αρχές αυτές μπορούν να προσβληθούν ενώ-

πιον των εθνικών δικαστηρίων τα οποία μπορούν να υποβάλουν το ζήτημα στην κρίση του Δικαστηρίου κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ.

(βλ. σκέψη 165)